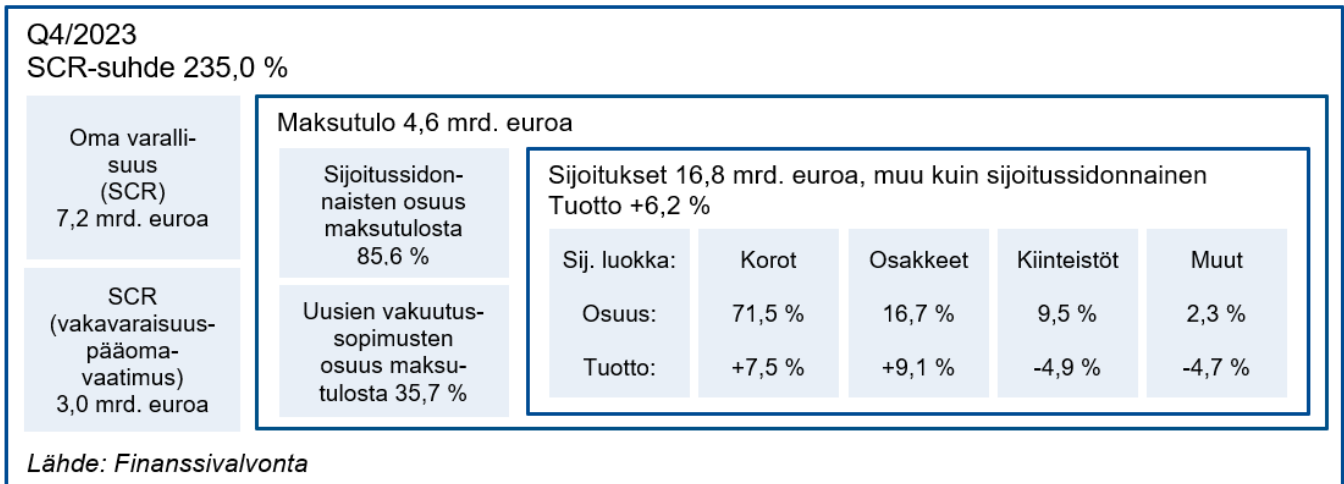

Henkivakuutussektorin vakavaraisuus laski korkotason mukana

Sisällys

Lyhyesti	1
Vakavaraisuus heikkeni vuoden lopussa huomattavasti	2
Maksutulo kasvoi hieman vuoden takaisesta	3
Sijoitukset tuottivat kokonaisuutena hyvin	4
Osakesijoitusten määrää vähennettiin	5

Kirjoittaja

Mikael Lukjanov, vanhempi asiantuntija

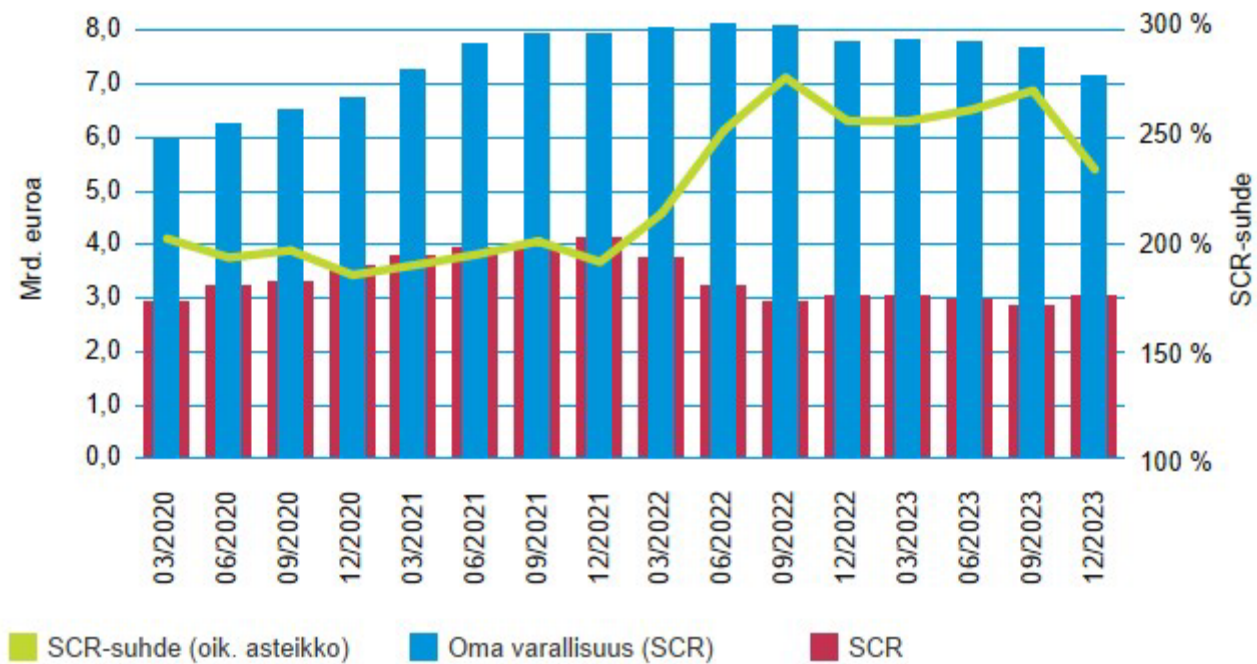
Lyhyesti

Henkivakuutussektorin vakavaraisuus vahvistui lähes koko vuoden 2023 ajan, kunnes viimeisellä neljänneksellä korkotason selvä lasku ja samanaikainen arvopaperimarkkinan piristymisen aiheuttama vakavaraisuuspääomavaatimuksen nousu pudottivat sektorin vakavaraisuussuhdetta merkittävästi. Sektorin vakavaraisuus oli kuitenkin edelleen hyvällä tasolla. Sijoitusvakuutusten myynti parantui vuoden loppua kohden yritysasiakassegmentissä, mikä on ollut tyypillistä aikaisempinakin vuosina. Riskivakuutuksen maksutulo kasvoi yhä vakaasti. Sektorin nettomaksutulo kääntyi positiiviseksi, kun vuonna 2022 maksetut korvaukset olivat vakuutusmaksutuloa suuremmat. Henkivakuutusyhtiöiden tulos parani selvästi. Kokonaistulos arvostuserojen muutokset huomioiden oli 1,2 mrd. euroa, kun se oli vuotta aiemmin -1,1 mrd. euroa.

Vakavaraisuus heikkeni vuoden lopussa huomattavasti

Henkivakuutusyhtiöiden vakavaraisuussuhde (SCR-suhde) oli vuoden 2023 lopussa 235,0 % ja laski vuoden takaisesta (kuvio 1). Vuoden 2023 ensimmäisillä kolmella neljänneksellä vakavaraisuussuhde nousi, kunnes korkotasossa tapahtui selvä muutos alaspäin vuoden lopussa. Vastuuvelan laskennassa käytettävä riskitön korkokäyrä laski kaikilla ajanjaksoilla, mikä kasvatti vakuutusvastuiden arvoa ja näin supisti yhtiöiden oman varallisuuden määrää. SCR-oma varallisuus oli siten 7,2 mrd. euroa, kun se oli vuotta aikaisemmin 7,8 mrd. euroa. Vakavaraisuuspääomavaatimus säilyi lähes samalla tasolla vuoden takaiseen verrattuna ja oli 3,0 mrd. euroa. Sijoitustuotot kasvattivat markkinariskin pääomavaatimusta vuoden viimeisellä neljänneksellä, mutta osakesijoitusten osuutta sijoitusjakaumasta alennettiin samalla siten, että vuoden takaiseen verrattuna vakavaraisuuspääomavaatimuksen muutos oli hyvin pieni.¹ Suomen henkivakuutussektorin vakavaraisuus oli Euroopan vakuutus- ja lisäeläkeviranomaisen EIOPAn Risk Dashboard -julkaisun mukaan EU-keskiarvon yläpuolella syyskuun lopussa.

Kuvio 1. Henkivakuutusyhtiöiden vakavaraisuus

Lähde: Finanssivalvonta

Korkotason vaihtelun vaikutukset henkivakuutusyhtiöiden vakavaraisuuteen ovat erilaisia riippuen sijoitusallokaatiosta ja toisaalta vastuuvelan pituudesta ja siten korkoherkkyydestä. Vastuuvelan duraatio eli vakuutusvastuiden kesto vaikuttaa siihen, kuinka suuri diskonttauskoron aikavaikutus on. Sijoitussidonnainen vastuuvelka ei ole yhtä korkoherkkä, koska se vaihtelee pääosin vakuutussäästöjen markkinaarvon mukaan. Eri vakuutuslajeilla on erilainen vastuuvelka, ja siksi esimerkiksi puhtaasti riskivakuutusta tarjoava yhtiö tarvitsee huomattavasti vähemmän pääomia vakuutusriskin kattamiseen kuin mitä perustekorkoista eläkevakuutusta tarjoava yhtiö vaatii. Myös johdannaisilla voi suojata vastuuvelkaa korkoriskiltä

¹ Henkivakuutusyhtiöillä on omien sijoitusten lisäksi myös sijoitussidonnaisten vakuutusten katteena olevaa sijoitusvarallisuutta. Näiden sijoitusten osalta sijoitusriskin kantaa vakuutuksenottaja. Myös sijoitussidonnaiset vakuutukset lasketaan mukaan henkivakuutusyhtiöiden pääomavaatimukseen.

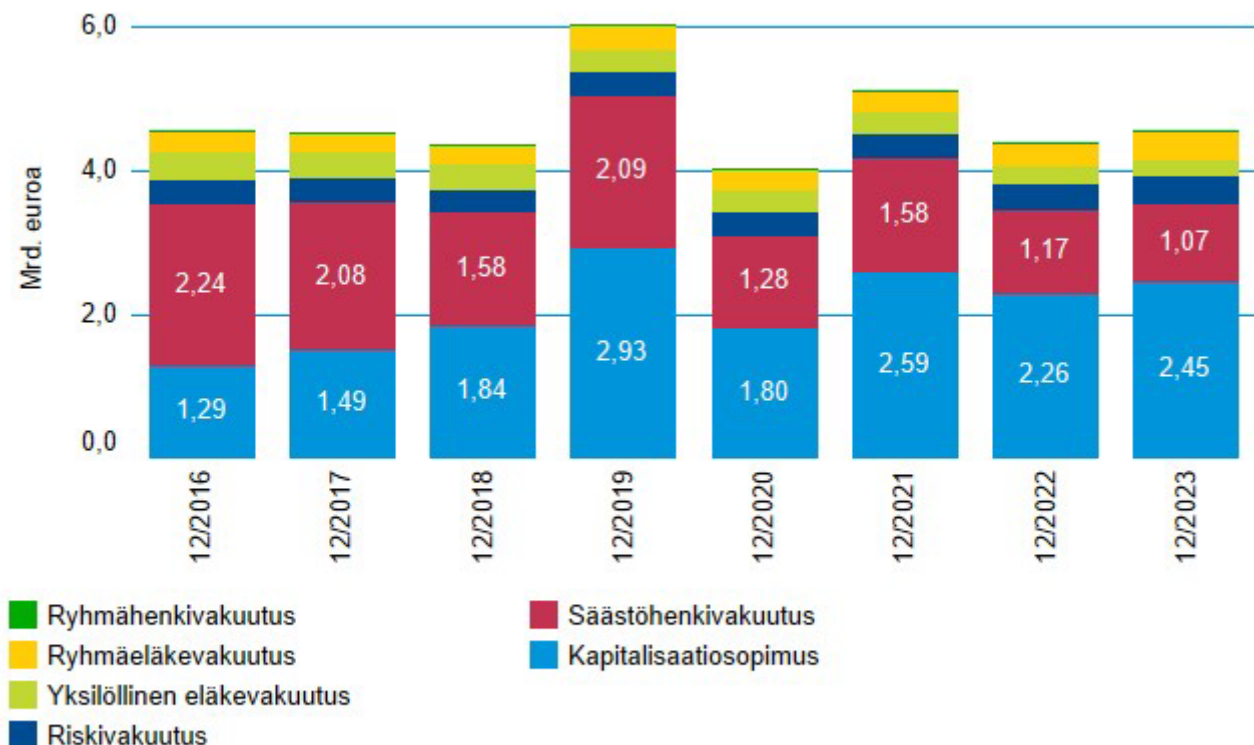
ja siten vaikuttaa vakavaraisuuden korkoherkkyyteen, mutta yhtiöissä on johdannaisten käytön osalta huomattavia eroja.

Maksutulo kasvoi hieman vuoden takaisesta

Henkivakuutussektorin maksutulo kasvoi 3,6 % vuoden takaisesta ja oli 4,6 mrd. euroa (kuvio 2). Myös nettomaksutulo korvausmenot huomioiden jäi positiiviseksi koko vuodelta. Maksutulon kasvu johtui yrittäjäasiakkaiden kapitalisaatiosopimusten vahvistuneesta mynnistä (+14,1 % vuoden takaisesta), jota ilman henkivakuutussektorin koko maksutulo olisi supistunut. Yksityisasiakkaiden kapitalisaatiosopimuksen maksutulo laski vuoden takaisesta 0,8 %, eli säilyi lähes samalla tasolla. Säästöhenkivakuutuksen maksutulo putosi 8,3 % toisen vuosipuoliskon oltua kuitenkin ensimmäistä parempi.

Uusien vakuutusten myynti kasvoi vain vähän eli 0,9 % vuoden takaisesta, mutta oli kuitenkin toisella vuosipuoliskolla parempaa kuin ensimmäisellä. Riskivakuutuksen maksutulo kasvoi vakaasti ja oli 6,5 % suurempi kuin vuonna 2022. Perustekorkoisen vakuutuksen maksutulo kasvoi 26,1 %, mikä johtui ryhmäeläkevakuutusten indeksitarkastuksista. Ryhmäeläkevakuutuksen maksutulo nousi vuoden 2023 aikana 19,2 %. Sijoitussidonnaisten vakuutusten osuus koko maksutulosta oli 85,6 % eli hieman pienempi kuin vuotta aiemmin. Ulkomainen maksutulo on tyrehtynyt kotimaisella henkivakuutussektorilla käytännössä kokonaan, mikä johtuu liiketoimintamuutoksista.

Kuvio 2. Henkivakuutusyhtiöiden maksutulo

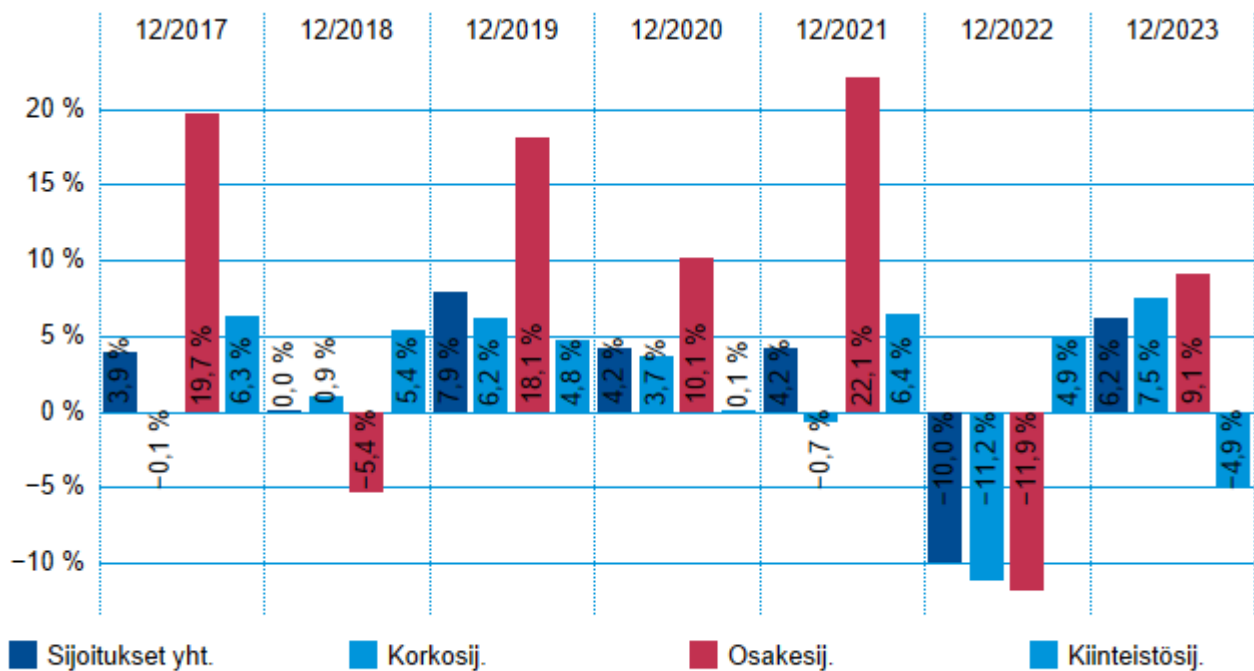
Lähde: Finanssivalvonta

Maksetut korvaukset laskivat 5,1 % vuoden takaisesta ja olivat 4,5 mrd. euroa. Korvausmenojen kehitys vaihteli vakuutuslajien välillä. Säästöhenkivakuutuksen korvaukset laskivat 12,8 %, mutta kapitalisaatio-sopimuksen korvaukset kasvoivat 9,7 %, mikä johtui yksityisasiakkaiden maksettujen korvausten huomattavasta 37,3 prosentin kasvusta vuoden takaiseen verrattuna. Tämä kertonee ainakin osittain kotitalouksien lisääntyneestä tarpeesta käyttää aikaisempina vuosina kertyneitä säästöjä. Samaan aikaan yrityisasiakkaiden kapitalisaatiosopimusten maksetut korvaukset laskivat 7,7 %. Riskivakuutuskorvauksissa oli selvä 15,1 prosentin kasvu vuoden takaisesta. Riskivakuutukset sisältävät myös sairausvakuutuksia.

Sijoitukset tuottivat kokonaisuutena hyvin

Henkivakuutussektorin sijoitustuotot elpivät vuoden 2023 viimeisellä neljänneksellä niin paljon, että vuosituotto oli lopulta 6,2 % (kuvio 3), vaikka vielä syyskuun lopussa sijoitukset olivat tuottaneet vain 2,1 %. Kaikilla henkivakuutusyhtiöillä oli selvästi positiivinen sijoitustuotto. Tuottoja pirsti korkotason lasku, joka vaikutti samanaikaisesti sekä joukkovelkakirjalaina- että osakemarkkinaan. Valtiolainojen korot tulivat alaspäin ja osakemarkkina kääntyi nousuun ennen vuoden loppua. Korkojen lisäksi muun muassa Yhdysvaltojen vahva talouskehitys tuki osaketuottoja.

Kuvio 3. Henkivakuutusyhtiöiden sijoitustuotot

Lähde: Finanssivalvonta

Henkivakuutusyhtiöiden kiinteistösijoitustuotot olivat -4,9 % vuonna 2023. Tuottoihin sisältyvät myös kaikki vuokratuotot, jotka tasoittavat kiinteistöjen arvonlaskujen negatiivista vaikutusta. Kiinteistöjen hinta-arvioita päivitetään tyypillisesti vuosittain. Valtaosa henkivakuutusyhtiöiden kiinteistösijoituksista on suoria kiinteistöomistuksia. Vakuutusasiakkaat sijoittavat useammin kiinteistörahastoihin, joiden lunastuksiin ja joiden ehtoihin tehtiin rajoituksia vuonna 2023. Useat kiinteistörahastot ovat ilmoittaneet rahasto-osuuksien lunastusten väliaikaisesta lakkauttamisesta tai lunastusaikojen harventamisesta.

esimerkiksi puolivuositteiseksi. Vakuutus tuotteiden osalta takaisinostorajoituksia ei lähtökohtaisesti ole, mutta niitä voi sisältyä vakuutusehtoihin.

Osakesijoitusten määrää vähennettiin

Henkivakuutusyhtiöiden muu kuin sijoitussidonnaisten vakuutusten katteena oleva sijoitusvarallisuus oli vuoden 2023 lopussa 16,8 mrd. euroa eli 3,3 % vähemmän kuin vuoden 2022 lopussa. Kun sijoitustuotot olivat samaan aikaan hyvällä tasolla, niin ei-sijoitussidonnaisen vakuutuskannan supistuminen näyttää hieman kiihtyneen. Korkosijoitusten osuus kasvoi ja osakesijoitusten osuus supistui vuoden takaiseen verrattuna (kuvio 4). Kiinteistösijoitusten osuus nousi lievästi 9,1 prosentista 9,5 prosenttiin. Sijoituksia kiinteistö- ja rakennusalan yrityksiin oli noin 4 prosenttia sijoitusvarallisuudesta. Yhtiökohtainen vaihtelu on kuitenkin huomattavaa.

Henkivakuutussektorin riskisijoitusten (osakesijoitukset, kehittyvien markkinoiden valtionlainat, high yield -yrityslainat ja muut sijoitukset) osuus putosi vuoden takaisesta yli 2 prosenttiyksikköä ja oli 29,5 % koko sijoitusvarallisuudesta. Sijoitusjakamaa muutettiin, mikä näkyi erityisesti osakesijoituksissa, jotka vähentyivät 11,2 % vuoden takaisesta, vaikka ne tuottivat samaan aikaan 9,1 %. Noteerattuja osakkeita oli 24 % vähemmän kuin vuotta aiemmin. Rahoitussektorin high yield -yrityslainojen määrä laski jo vuoden 2023 ensimmäisellä puoliskolla, mutta lasku kiihtyi entisestään toisella puoliskolla. Korkosijoitusten modifioitu duraatio kasvoi vuonna 2023 ja oli ilman johdannaisia 3,34 (2022: 3,05) sekä johdannaiset mukaan lukien 4,86 (2022: 4,14).

Kuvio 4. Henkivakuutusyhtiöiden sijoitusjakama

